Postbus 58285, 1040 HG Amsterdam

Datum
30 april 2025

Ons kenmerk

Aan het Ministerie van Sociale Zaken en werkgelegenheid
t.a.v. Directeur-Generaal Sociale Zekerheid en Integratie
[redacted]
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Onderwerp
Concept wijziging Wet SUWI in verband met het versterken van de arbeidsmarktinfrastructuur

Geachte [redacted],

Naar aanleiding van uw brief van 4 februari jl. aan UWV en de 18 maart jl. gepubliceerde internetconsultatie inzake de concept Wijziging van de wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (Wet SUWI) ontvangt u hierbij onze reactie. Het conceptwetsvoorstel richt zich op het versterken van de samenwerking in de 35 arbeidsmarktregio's en heeft als doel werkenden, werkzoekenden en werkgevers toegang te bieden tot passende, herkenbare en laagdrempelige dienstverlening op het gebied van werk en scholing en draagt daarmee bij aan snellere, betere en duurzamere matches op de arbeidsmarkt.

Deze wetswijziging heeft betrekking op relatief algemene grondslagen, taken en samenwerkbepalingen. U verzoekt UWV in deze fase om een globaal inzicht te geven in de uitvoeringsconsequenties van het conceptwetsvoorstel voor UWV. De nadere uitwerking zal via lagere regelgeving vormkrijgen en UWV zal dan op het geheel van de wetswijziging en de lagere regelgeving met een Uitvoeringstoets inzicht geven in de volledige impact op de uitvoering.

In deze brief ga ik in op uw verzoek om inzicht te geven in de verwachte uitvoeringsconsequenties.

Algemeen

Het doel van dit wetsvoorstel hervorming arbeidsmarktinfrastructuur is om de dienstverlening aan werkenden, werkzoekenden en werkgevers zodanig te verbeteren, dat werkloosheid zoveel mogelijk wordt voorkomen of verkort door dienstverlening die mensen helpt aan nieuw (perspectief op) duurzaam werk. De aanleiding van deze hervorming is grotendeels terug te leiden tot het advies van de Commissie Borstlap om de 'de bakens te verzetten' rondom het functioneren van de huidige regels rondom werk.[1]

UWV ziet de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur in 2026 als een logische en positieve ontwikkeling in zowel de publiek-publieke als publiek-private samenwerking met betrekking tot het bieden van integrale arbeidsmarktdienstverlening aan burgers en werkgevers. Burgers (werkzoekenden en werkenden) en werkgevers krijgen via één herkenbare centrale toegangspoort de ondersteuning als antwoord op hun hulpvraag. Het principe van 'no wrong door' alsmede het niet (langer) leidend laten zijn van de inkomenssituatie zet de burger/werkgever en diens

[1] Rapport 'In wat voor land willen wij werken?', Commissie Borstlap, 20 januari 2020

hulpvraag voorop. Institutionele schotten worden beslecht. De hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur biedt kansen om te komen tot een meer overzichtelijk én op elkaar afgestemde werkzoekenden- en werkgeversdienstverlening.

UWV krijgt samen met gemeenten de wettelijke taak om in 2026 in alle arbeidsmarktregio's een Werkcentrum in te richten. In een Werkcentrum ontsluiten gemeenten en UWV samen met o.a. onderwijspartijen, sociale partners en overige publieke en private partners gezamenlijk een hoogwaardig, transparant en eenduidig pakket aan diensten. Zowel werkgevers als burgers kunnen van deze dienstverlening gebruik maken. De ontwikkeling naar een brede publiek-publieke en publiek-private arbeidsmarktdienstverlening ligt in lijn met de visie van UWV.

Concept wetswijziging
U verzoekt UWV om te reageren op de wetswijziging SUWI. Hieronder een aantal punten waarvoor wij uw aandacht vragen.

a) Verwerken/delen van persoonsgegevens

In de concept wetswijziging ontbreekt een grondslag voor gegevensverstrekking aan niet-Suwi partijen en private partijen. In de Memorie van Toelichting (MvT) staat uitdrukkelijk dat dit wetsvoorstel geen grondslag biedt, bij een doorverwijzing naar een niet-Suwi partij of een private partij, voor het delen van persoonsgegevens naar deze niet-Suwi partij of deze private partij.

In artikel 10 lid 2 Wet SUWI wordt echter een taak gecreëerd voor UWV om advies te verlenen en informatie te verstrekken met betrekking tot deelname aan de arbeidsmarkt en dienstverlening in verband met deze deelname. Doorverwijzing maakt onlosmakelijk deel uit van deze advisering en is in onze optiek daarom een wettelijke taak van UWV. Nu er voor UWV in het kader van doorverwijzing als onderdeel van de gidstaken naar een niet-Suwi partij of private partij geen grondslag bestaat voor het verstrekken van persoonsgegevens naar deze partij, kan de geheimhoudingsplicht van UWV op grond van artikel 74 Wet SUWI niet worden doorbroken. Daarmee is de wettelijke taak beschreven onder het eerste kopje feitelijk een lege huls; UWV kan hier niet op rechtmatige wijze aan voldoen. Op welke wijze UWV dan wel kan voorzien in de vraag van burgers om doorverwezen te worden naar niet-Suwi partijen en private partijen geeft het wetsvoorstel en de MvT geen antwoord. Wat vervolgens ook nog meegenomen en uitgewerkt moet worden is de gewenste technische ondersteuning rondom gegevensuitwisseling met niet-Suwi partijen en private partijen.

UWV heeft in de brief van 4 november 2024[2] gepleit voor het realiseren van een wettelijke grondslag voor het kunnen verwerken van persoonsgegevens met niet-Suwi partijen en private partijen ten behoeve van de uitvoering van de gidstaken. Bij het blijvend ontbreken van een wettelijke grondslag ontstaat voor UWV een onwerkbare situatie.

U heeft de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) eveneens gevraagd om te reageren op de concept wetswijziging en UWV is benieuwd naar het advies en standpunt van de AP inzake de voorgestelde werkwijze. UWV heeft geconstateerd dat het niet kunnen doorbreken van de geheimhoudingsplicht op grond van artikel 74 Wet SUWI in het kader van doorverwijzing naar niet-Suwi partijen en private partijen niet is benoemd in uw adviesaanvraag aan de AP. UWV heeft inmiddels contact opgenomen met de AP en aangegeven een toelichting te willen geven vanuit de uitvoerderskant op de concept wetswijziging. UWV hecht aan een advies waarin alle

[2] Brief UWV, Transitiejaar hervorming arbeidsmarktinfrastructuur, 4 november 2024

perspectieven voldoende worden belicht, zodat wij daar in de uitvoering ook invulling aan kunnen geven. UWV zal pas bij de Uitvoeringstoets op het geheel van wet- en regelgeving, als ook het advies van de AP bekend is, daadwerkelijk inzicht kunnen geven in de uitvoeringsconsequenties van het ontbreken van een wettelijke grondslag voor de gegevensverwerking en verstrekking van persoonsgegevens.

b) Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid

Onder 3.4.4. in de MvT wordt aangegeven dat pas als er sprake is van verwerking van persoonsgegevens van dezelfde uitkeringsgerechtigde of werkzoekende, er sprake is van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid.

Het is UWV niet duidelijk in welke situaties er sprake kan zijn van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid. Als er geen duidelijke kaders worden gegeven vanuit de concept wetswijziging, kunnen er interpretatieverschillen ontstaan tussen UWV en gemeenten, bij soortgelijke processen wanneer er sprake is van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid.

Daarnaast wordt er aangegeven dat er "bij of krachtens" AMvB regels worden gesteld met betrekking tot de onderlinge regeling, die nodig is om afspraken te maken bij gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid. Het opstellen van een onderlinge regeling is de verantwoordelijkheid van de (gezamenlijke) verwerkingsverantwoordelijke(n) en de vereisten van de onderlinge regeling volgen in beginsel al uit artikel 26 AVG. Het opstellen van een AMvB hiervoor is juridisch niet vereist, maar het nalaten hiervan kan grote uitvoeringsconsequenties hebben als UWV hierover met alle gemeenten separate afspraken moet maken. Wij zijn met SZW in overleg over de wijzigingen in het Besluit Suwi. Daarbij willen wij ook graag het gesprek voeren over de noodzaak van het stellen van nadere regels bij AMvB en de eventuele inhoud van die nadere regels met betrekking tot de onderlinge regeling inzake gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid.

c) Spiegelbepaling

In artikel 7 lid 7 Participatiewet is bepaald dat gemeenten en UWV overeen kunnen komen dat de gemeente de re-integratieondersteuning inclusief de re-integratieverantwoordelijkheid van UWV kan overnemen ten behoeve van UWV-cliënten. Hiertoe stellen gemeenten en UWV een overeenkomst op. In het conceptwetsvoorstel wordt in artikel 9 een vergelijkbare basis (spiegelbepaling) gecreëerd voor UWV om op verzoek van gemeenten re-integratieondersteuning te bieden aan personen die onder de gemeentelijke re-integratieverantwoordelijkheid vallen.

Deze spiegelbepaling sluit in beginsel aan op de wens en de visie van UWV. In het conceptwetsvoorstel is echter niet opgenomen dat UWV de re-integratieverantwoordelijkheid van gemeenten kan overnemen. UWV pleit ervoor om hiervoor gelijkluidende (gespiegelde) bepalingen op te nemen als in de Participatiewet.

d) Re-integratie[3]

- Inzet re-integratietrajecten voor mensen in de WW: Aan mensen met een werkloosheidsuitkering (WW-gerechtigden) kan UWV persoonlijke basisdienstverlening bieden. Deze dienstverlening bestaat uit o.a. gesprekken met een adviseur van UWV en, afhankelijk van de afstand tot de arbeidsmarkt, uit workshops, trainingen, competentietesten, jobhunting, scholing en bemiddeling. Voor een deel van de WW-gerechtigden biedt de persoonlijke basisdienstverlening onvoldoende ondersteuning om passend werk te vinden; deze WW-gerechtigden hebben een kwetsbare arbeidsmarktpositie. Zij hebben aanvullende ondersteuning nodig bij het vinden van werk, maar ze vallen niet onder de doelgroep WW-cliënten < 35% ZW/WIA voor wie UWV re-integratiedienstverlening kan inkopen.

  In het conceptwetsvoorstel wordt voorgesteld om het inkopen van re-integratiedienstverlening voor mensen met een WW-uitkering met een kwetsbare arbeidsmarktpositie mogelijk te maken. Hierdoor kunnen deze mensen meer passend ondersteund worden naar (duurzaam) werk. UWV is blij met dit voorstel om deze (beperkte) doelgroep zo beter en gerichter te kunnen helpen.

- Uitzondering op de verplichte uitbesteding van re-integratie op de re-integratiemarkt: De huidige uitbestedingsplicht voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (artikel 30a, negende lid) beperkt UWV bij de activering van mensen in de ZW, WAO, WIA en Wajong. UWV moet de activering en begeleiding naar duurzaam werk van mensen met een uitkering op basis van deze wetten uitbesteden aan re-integratiebedrijven.
  Het is positief dat met de concept wetswijziging 5% van het re-integratiebudget AG vrij is te besteden aan projecten ten behoeve van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Deze uitzondering geeft UWV ruimte om ook voor uitkeringsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt dienstverlening te ontwikkelen in gezamenlijkheid met regionale partners in de arbeidsmarktregio. UWV kan hierdoor bijdragen aan de ontwikkeling van programma's en projecten. Dit draagt bij aan betere en gerichtere dienstverlening aan deze groep mensen en tevens aan een sterke arbeidsmarktinfrastructuur waarin de publieke dienstverleners een gelijkwaardig organiserend vermogen hebben. In de MvT is te lezen dat deze optie er slechts is als er sprake is van een gezamenlijk project met gemeenten. UWV ziet hier graag meer ruimte in. De toevoeging van de woorden: 'bij voorkeur met gemeenten' zou deze ruimte al bieden.

Aandachtspunten bij de Werkcentra

- Het creëren van één regionaal loket: het Werkcentrum. UWV en gemeenten krijgen de taak (artikel 10 lid 2 Wet SUWI) om de regionale loketten vorm te geven en de toegang tot dienstverlening van de verschillende partijen. De inrichting van het loket heeft in ieder geval betrekking op de totstandbrenging, de organisatie en de brede toegankelijkheid van dienstverlening (voor werkenden, werkzoekenden en werkgevers). Werkzoekenden, werkenden en werkgevers kunnen bij het loket terecht voor vragen over werk, volgende loopbaanstappen, (arbeidsmarktgerichte) scholing en personeelsvraagstukken.

[3] Werkloosheidswet (WW), Ziektewet (ZW), Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA), Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening Jonggehandicapten (Wajong), Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO)

De middelen van de huidige opdracht aan UWV en gemeenten zijn beperkt. Dit beperkt de flexibiliteit in de uitvoering van de huidige opdracht. Tevens beperkt het de ruimte voor eventuele aanvullende activiteiten.

- De scope en functionaliteit van het online Werkcentrum (digitaal loket) wordt nog nader uitgewerkt. Er is op dit moment een website met informatie en verwijzingen naar de regio's (werkcentrum.nl). Het is in deze fase nog niet bekend wat de beoogde toekomstige functionaliteiten worden van deze website en wat de consequenties daarvan zijn voor wet- en regelgeving en de uitvoering. UWV ziet het online Werkcentrum als een belangrijke aanvulling op de fysieke loketten en dringt er daarom op aan om zo spoedig mogelijk tot een voorstel te komen waarop UWV een Uitvoeringstoets kan uitbrengen.

Samenvattend
De arbeidsmarkt heeft vele uitdagingen (tekorten, vergrijzing, mismatch, innovatie, etc.) die allemaal onze aandacht vragen. De hervorming van de arbeidsmarkt is erop gericht om de dienstverlening toekomstgerichter te maken en dichter bij de burger en werkgever te brengen. De ontwikkeling naar een brede publiek-private arbeidsmarktdienstverlening ligt in lijn met de visie van UWV. De aandachtspunten in deze brief zijn daarbij belangrijke basisvoorwaarden om alle burgers en werkgevers goed te kunnen ondersteunen. Ik verwijs in dat kader ook naar de Uitvoeringstoets van de VNG op de conceptwetswijziging die vergelijkbare aandachtspunten benoemt.

De voorgestelde wetswijziging SUWI is een belangrijke stap die UWV van harte steunt. De beoogde inwerkingtreding van de wet per 1 juli 2026 is daarmee niet het eindpunt. Het is een belangrijke tussenstap naar goede en wendbare dienstverlening.

UWV verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben dan vernemen wij die uiteraard graag.

Met vriendelijke groet,

Maarten Camps
Voorzitter Raad van Bestuur